

מצרים

בית העבדים התעורר

כאשר ירד מוסטפא אל-נחאס מן הרכבת המיוחדת שהביאה אותו מאלכסנדריה לקהיר...

שעות אחדות לפני כן קיבל נחאס באשא מידי המלך פארוק בארמונו ראס אל-תיך את המסמכים החשובים: שלוש הצעות חוק...

אותו יום אחר הצהריים נתכנסה במועדון הוואדף הסיעה הפרלמנטארי. יחד עם ההז' מנה לשיבה שנמסרה על ידי שליחים מיר...

לקריאת "יחי אל-נחאס באשא! יחי אל-נחאס באשא!" ירד המנהיג מרוכז הנוא' מים. זה מזמן שקריאות ג'הבות אלו (שהפכו...

סטודנטים, פועלים ואמפּפּוּח' למח' רת הופיע אל-נחאס בפני הפרלמנט להשמיע בפניו את אשר השמיע בחוג מפלגתו. כפעם...

מדי פעם הופסק עליידי התפרצות קריאות חדשות. אולם ההפרעות לא יכלו להרגיז את המדינאי הזקן. להיפך, הוא המווגן מנחת...

הניפו ידים וצעקו כתלמידים: "יחי פארוק, מלך מצרים והסודאן!"

בחוף נפלה הידיעה כפצצה. הקהל התרגל משך החדשים האחרונים מאז בוטל המשא ומתן עם האנגלים להכרות רבות רושם של הממשלה ולחוסר כל מעש מצידה. "אל-נחאס כבר זקן", אמרו האנשים. "הוא רק רוצה שקט. אף פעם לא יקיים את הבטחותיו..."

בככרות ובגנים הציבוריים קמו נואמים לתבוע כי הממשלה לא תסתפק בהכרזות בלבד. "משך עשרות שנים חיכינו לרגע זה, הכריזו, ועתה אסור שיעמוד ממשול בדר' כנו. מצרים תהיה עצמאית. יסולקו הגבולות המפצלים את אחדות עמק הנילוס! יחי פא' "

מצרית, ושייכים במסגדים הודיעו בשם ה' נאמנים את סלידתם בפני שיטות האימפריאליזם במצרים. כל הארגונים והאגודים הפו' ליטיים נתבקשו לצאת בהכרזות דומות באו' תו יום והעתונות פירסמה עמודים שלמים לשבח מצרים.

רק לאחר שחלק זה של התוכנית הסתיים, פנו האורחים לשללנות עמוסי המעדנים ומ' סורת החורה לקהיר נתקיימה כפי שהיה ב' הוג עד עתה.

בירה אחת שתקפה. התגובה הבריטית הראשונה הייתה אותה תגובה שנשמעה כא' שר הלאימו האיראנים את תעשיית הנפט: "לא ייתכן! זה בלתי חוקי." אולם המצרים לא התעמקו ביותר בדבר חוקיות שאיפו' תיהם.

מועצת הליגה הערבית שהתכנסה באלכ' סנדריה לא איחרה לצאת בתמיכתה הבלתי מסתייגת הצפויה מראש. גם בירות העולם הערבי שיררו את סירות הברכות ועידודן המילולי שהיה אפשר לנחשו מראש. אף במקום כה רחוק כקיפטאון, בקצה הדרומי של יבשת אפריקה, נשמע קול אהדתו של

מוסטפא אל-נחאס באשא (במרכז) גב הגמל נשבר

אות יהיה בזה מעין הפיכת המושגים המקו' בלים, סנסציה עולמית. אולם או לא בנקל יוכלו להעמיד את ישראל כדחליל המאיים על הערבים, כפי שעשו עד עתה.

דחיפה עתונאית

החלטתו הגורלית של מוסטפא אל-נחאס (ראה למעלה) לא היתה צעד נמהר או אף אוריגינלי ביותר בעולם המדיני המצרי. ההח' לטה באה עקב התמרמרות מתרחבת והולכת של חוגי האופוזיציה, שכבות העם הרחבות וראשי אל-וואפד. בזמן האחרון אף החלו אנשים בלתי-תלויים ובעלי השפעה להשמיע את התמרמרותם בדבר היסוס הממשלה. אחד מהם היה פיקרי אבאזא.

הקש האחרון. פיקרי אבאזא הוא עתו' נאי טוב. הוא אפילו עתונאי מצוי. כאות הוקרה רשמית קיבל את התואר ביי וכאות הערכה נכונה של כשרונו המקצועי מונה עורך השבועון הערבי הגדול ביותר, אל-מוסאווה. המופס בקהיר ב'20 אלף טפסים.

מדי שבוע מוקדש העמוד הששי של אל-מוסאווה לדברי העורך. חצי העמוד מוקדש למאמר ראשי אשר בו מביע פיקרי אבאזא את דעתו על נושא מסוים שהוא בוחר לו. החצי השני כתוב אף הוא על ידי העורך ומהווה מעין סקירת מאורעות השבוע בעולם בכלל ובמצרים בפרט.

עמוד זה הוא אחד הגלויים ביותר בעתו' נות הערבית ובעל השפעה רבה ביותר כי חתימת אבאזא מושכת קוראים מכל החוגים והמעמדות. משך חודשים היה אחד הנושאים המדוברים ביותר בעמוד זה יחסי בריטניה ומצרים. אולם תמיד נזכר הדבר כלאחר-יד, בחלק הסוקר את מאורעות השבוע.

לפני כשבוע הוקדש כל העמוד, על שני חלקיו, לנושא אחד: "בגידת ממשלת אל-נחאס ושאיפות העם". באחד המאמרים הח' ריפים ביותר שהופיעו אי פעם בעתונות ה' מצרית הבלתי מפלגתית כתב אבאזא: "שוב בגזו בעם המצרי ונכונות ההמון לתמוך באופן פעיל בממשלה לבטל את החוזה האג' גלורמצרי לא נוצלה". אחרי זה הוא מזכיר את שביתת הרעב שהוכרזה על ידי שלושה מצרים (שני גברים ואשה אחת) שהודיעו כי לא יטעמו אוכל עד אשר יבוטל החוזה. "אני רק מצטער על סבלם של מצרים טובים אלה שהקריבו את עצמם למען מטרה חסרת סי' כויים."

העורך סקר את תולדות הופד, אותה מפ' לגה שעמדה בראש מאבק המצרים על עצי מאותם. "עצמות סעד וזלול בודאי מתהפכות בקברו למראה הדרגה השפלה שירשיו הגי' עו אליה. האמונה שהיתה לעם בממשלתו כי תבטל את החוזה המביש ותצא למאבק ברא' שו, נעלמה כליל ובמקומה משתררת אכזבה מרה."

"כיום", כותב העורך, "אפילו שרי הממ' שלה מדברים על ביטול החוזה בהסתייגות, אם שואלים אותם כיצד יובילו את העם לעצי מאות. תשובתם היא: אם לא יקרה דבר יוצא מן הכלל..." והוא מסיים בשאלה: "איזה מין מאבק יכול זה להיות כאשר המנהיגים עצמם מתנים אותו ברצונם הטוב של הכובשים?"

לעתונאי הממשלה, שהופיעו למחרת, לא היתה כל תשובה לשאלת העורך הנכבד. או' לם המאמר הפך לשיחת היום ורבים המצבי' עים עליו עכשיו כקש האחרון ששבר את גבי-ההיסוס של הגמל הממשלתי והניעו להכ' ריו על מאבק בבריטים.

בטאון המפלגה הלאומנית של דניאל מאלאן. וואשינגטון, פאריס, לונדון ואינסטנבול הו' סיפו את קולן לגנאי או לעידוד. בחוגי המ' דיניות העולמית התנצחו סביב תפקידה של מצרים בהגנת המרחב, על יחסה לאנגליה, לרוסיה, לישראל. רק בירה אחת שתקפה, במ' קום לתפוס את ההזדמנות הנדירה הגינת לה להכנס למדיניות המרחב בחרה ממשלת ישראל לעמוד הצד. במקום לפרוץ את מעגל הבידוד שהוטל סביבה ולתמוך בגלוי בשאיפות מצרים לעצמאות העדיפה לתת לאחרים לקבוע את דמות המרחב. ואחרים אלה אינם אלא אותם האפנדים שהיו עד עתה מעונינים בהסחת דעת ההמונים המצריים מבעת הפנימי העגום.

ואף כאשר, במסביב עתונאים, הודיע מו' חמד סאלח אל-דין באשא, שר החוץ המצרי, כי בעיניו ישראל הוא אויב ממשי יותר מסכנת פלישה לא מצא משרד החוץ הישראלי לנכון להשיב. כי נוח יותר להפגין מאשר לנקוט בצעדים נועזים אשר ישנו את הא' ויורה הפוליטית של המרחב. כי אם תגיש ישראל את עזרתה למצרים במאבקה לעצמי

רוק, מלך מצרים והסודאן!" שהזננות עמוסי מערנים. אותו ערב הוקם בגן הגדול של בית ראש הממשלה בגינה שעל גדות הנילוס בקהיר אוהל צבעוני גדול ולתוכו הצטופפו דמויות העולם הערבי. כל האנשים החשובים היו שם: נחאס באשא, שריו, ראשי המפלגות המצ' ריות והנציגים הדיפלומטיים הערביים. אף חגי אמין אל חוסייני לא נעדר. תחילה עברו מלצרים לבושי פאר והגישו את השרבט (משקאות מתוקים). אחרי זה, לפי המסורת, היתה צריכה להתקיים סעודה גדולה לכבוד חזרת אנשי הצמרת לבירה, עם תום חופשת זקיץ באלכסנדריה.

אולם השנה חל שינוי בתכנית. דגש ה' ערב לא היה על הסעודה אלא על פעילות פוליטית קדחתנית: כל הנאספים חתמו על הכרזה המברכת את העם המצרי וממשלתו על עמדתם התקיפה כלפי אנגליה בשאלת פינוי איזור הסואץ והסודאן. הם החליטו ל' הכריזו על יום הששי, 19 לאוקטובר כיום עמק הנילוס. כל העולם המוסלמי והערבי נתבקש להביע ביום זה תמיכה בעמדה ה'

בונה סוכה

